

साहित्यिक भित्रे पात्रे-२०८०

सहयोग रु. २०५/-

बाहिरी घाउका लागि मलम चाहिन्छ
भित्री घाउका लागि कलम चाहिन्छ।

सम्पादक/प्रकाशक: राजकुमार खड्गा

लक्ष्मी उप्रेती
९८४९२६९१८२
सुन्दर कृति
संसारको सुन्दर कृति
मेरा लागि मेरी आमा हाँ
तर, मैले पढन नै पाइन।

गीता ख्वारी, न्युयोर्क।

थारो नेपाल

मलाई
सर्वै एउटा सपनाजस्तो
विपनाले भस्काइरहन्छ
त्यो, अमूर्त विम्बसंग
बारम्बार प्रश्न गर्दू, गरिरहन्छ।
आमा,
सपनामै सही तिमो स्पशको
एक निमेष समय
स्विटर उदाहै मागिरहेछु।

शान्ती सुबेदी (पौडेल)
९८६३३५२०३८

हरेक पल तिमी नजरमा आउँछौ
अनेक दिन भनू मासितकमा छाउँछौ
नदेखुँ सपनामा त तिमीलाई भन्नू
किन नयनमा सङ्गलो भएर आउँछौ
तिमो प्रेममानै पागल भएको छु म
न सुरु न विश्राम तिमीले बनाएछौ॥

नरेन्द्रराज प्रसार्इ
९८५१०१६८९९

गीत
वारी पैरो पारी भीर तन कता राखौ
व्याय गैरो भित्री पीर मन कता राखौ?
आँखैभार मैले भेल जित हेरे पनि
मनको वाँध भान्तिरिन्छ जित घेरे पनि
आफैसंग माफ मागन कुन देवता भाकौ
व्याय गैरो भित्री पीर मन कता राखौ?
पछुतोले घिस्या उँच्च पूर्व हेदा खेरी
जिन्दगानी चिच्याउँछ आफैलाई हेरी
भन्नुपर्ने कैयौं कुरा कुन पोकामा राखौ
वारी पैरो पारी भीर तन कता राखौ।

गीता ख्वारी, न्युयोर्क।
थारो नेपाल
नेपाल हामीलाई प्यारो आँखैमा बसाओ
जहा बसेपनि जहा गएपनि सुन्दरै सजाओ
धेरै छन् जाति धेरै छन् भाषा मिलेरै वसौ न
नेपाली भाषा बनाई साभा आगाडि लम्कै न
हिमालको काखमा बसेको हाम्रो अलकापुरीलाई
जोगाई राख्यो हजारै वर्ष सुनको धुरीलाई
गौरव गरी नेपाली हाम्रै भाषा र भेषमा
तेरो र मेरो फगडा छोडी कही गरै देशमा

घाम भुल्यो
पूर्व दिशा घाम भुल्यो
धर्ती भयो घामाइलौ
सबै साथी घाम तादै
गरै एकछिन रमाइलो
घाम लाग्ने जाडो भाग्य
सारा जमिन ताल्च

विष्णु भण्डारी
९८४२१५२९३६

गजल

जाग इवहादुर, भीमसेनथापाहरूको
पढ्दै छौं
भक्तिथापावलभन्द्र कुँवरहरूको
वीरताको गाथापनि पढ्दै छौं
तर अझै पढन बाँकी छ
यहाँका बगर-बगरमा गाडिएका
रगतले मध्यिएका
थपै थपै इतिहास।

इतिहास

भरती ओर्लिएको जूनको कहानी
सम्हाल्दै छु मनले, उनको कहानी।

भो पद्दैन कर्ती लाउन, कष्ट नउठाउनु
यो त साथी अकबरी, सुनको कहानी।

मधुर वाणी, मधुर गुञ्जन, सुमधुर लय
कालजीयी, अजमरी धुनको कहानी।

भित्र कै मन्द-मन्द स्वाद सलिलै छ
समुद्रलाई थाहा होला नुनको कहानी।
तिमो शहर जातातै स्वार्थ बेच्छ अचेल
घोकाएर बैगुनीलाई गुनको कहानी।

प्राज्ञ बुद्ध राना
९८४९१२३४४०
गजल

कहाँ खप्न सक्यो र त्यो पिर मेरो।
समयले गरेको छ खातिर मेरो।
म भक्त्वा मसङ्गै मेरो देश भक्त्वा
भुक्तेहैन भुक्तन यो शिर मेरो।
विना कामका भै भएछन् विद्याता
छु मख्यै म लेखेर तीक्तिर मेरो।
कसैमा भए दम ल खोसेर हेरै
छु मेरै बुतावाट जापिर मेरो।
कसैले कविता गजल भन्न सक्छन्
म कोरी रहेको छु तिस्वर मेरो।

धुवनारायण जोन्धू
९८६०५०५०१०

इतिहास

जाग इवहादुर, भीमसेनथापाहरूको
पढ्दै छौं
भक्तिथापावलभन्द्र कुँवरहरूको
वीरताको गाथापनि पढ्दै छौं
तर अझै पढन बाँकी छ
यहाँका बगर-बगरमा गाडिएका
रगतले मध्यिएका
थपै थपै इतिहास।

इतिहास

म उभिएको पछाडि
मेरै लावाई र आकारको
एउटा रेखाचित्र बन्ध
यो परम्परागत चित्र हो

जुन समयको सुर्यले
हर दिनको मध्यान्तरमा
धरतीको शिलामा
रेखा कुविरहने गर्दू।

अधिकारी बिमला
९८४८६९१८०२

गजल - आमाहरू

काम कर्तव्यमा आमाहरू छुरा हुन्छन्
ईमान जमान र सुकर्मका कुरा हुन्छन्
घर व्यवहार सम्हाल्ने सुचित कर्ताहरू
आटिला र शाहसी कामका शुरा हुन्छन्
ठुलासंग ठुलै भइ सम्मान गर्न खोजे
कहिले साना नानी बावू भै भुरा हुन्छन्
गाना गाउँछन कमला, विष्णु माझीहरू
खरा हुन्छन दोहोरीमा विना दुरा हुन्छन्
सहदेनन् अन्याय अत्याचारका जालाहरू
अग्नि जाला चौतारी रिसका जुरा हुन्छन्

राधिका कल्पित
९८४९२४५१००

प्रिय सदी

प्रिय सदी !

तिमी को छुटे भनेर पीर

गरिरहन्छ्यो

जीवन त यात्रा न हो

कतिखेर को भेटिन्छ

कहाँनिर को छुट्ट

कसलाई के थाहा?

तिमो विहेमा जन्ति आएका

प्रिय र आप्ना मान्द्ये

सबै कहाँ तिमो मलामी जान्छन् र?

जस्तो कि

बेहुला बनेर जन्ती आएको

तिमो दुलाहा!

गीता सुबेदी नेपाल
९७४५८७२९९६

जीवन को हो आम मान्देका गन्धन बाट सिक्कै

सत्य को हो सत् जानके मन्धन बाट सिक्कै

सिक्कै कम्मा हिमाल चढेर देखाउनु छ साथी

तर देश, जनता र मूलिका लागि

मेरो त्याग र विलानालाई कहिल्ये

समाप्त पार्न सक्वैदैनौ।

ललिता दोषी
९८४८८०२६६

आइदेऊ अब फकी
देखिन उज्ज्वलो कैतै
देख्यै रात सैंझैभरि
लडिरहेछु प्रियतम्

छिर्केमा परीपरी
परेकी छु परिवन्धमा म
उङ्गुँ कसीभी भन ?

शुन्य लाग्छ तिमीविना

सारा यो रनवन

छन बचेहारहू भोक्कै

तिमै प्रतीकामा टोलाउँछन्
हेदाहिंहै तिमो वाटो

यी आँखाहरू लोलाउँछन्

आउँछन् हजारै लाखौ

सम्फेर आप्नो वर्ती
नजलाऊ मृदु प्रियतम्

आइदेऊ अब फकी

कैनू लोकतन्त्रको नाममा

स्वतन्त्रताका लागि लेख्ने

मेरो कलमको तिखो

टुडो भाल्च सक्कै

सत्य देखे मेरा

आँखा फोइन सक्कै

न्याय सुन्ने मेरा

कान तोडन सक्कै

जनताको न्यायका लागि

इन्कलाब गर्ने

मेरो जित्रो थुन सक्कै

समानताका लागि जलसमा

हिड्ने मेरा खुडा भाँचौ

सिङ्गो शरीर थला पान सक्कै

तर देश, जनता र मूलिका लागि

मेरो त्याग र विलानालाई कहिल्ये

समाप्त पार्न सक्वैदैनौ।

अजनु विरक्ति
९८५१०६५४७६

सन्नाटा भनी भने सन्नाटा कैतै छैन
युद्ध जिन्नहरुको खुशीमा हामी रैति छैन
निर्भयमा बाँच्चा पाए त रामै हुच्यो
भय नै भयले, निस्तेज छन्

साहित्यिक भित्री पात्रा-२०८०

सहयोग रु. २०५/-

बाहिरी घाउका लागि मलम चाहिन्छ
भित्री घाउका लागि कलम चाहिन्छ।

सम्पादक/प्रकाशक: राजकुमार खड्गा

लघु कथा

सरस्वती गौतम "साक्षि"

१८४९५५८३५३

सामाजिक प्रवृत्ति
 उजेली आगामीमा खेल्दै थिए। घरभित्रबाट आमा बा को चर्को आवाज सुनेर घर भित्र पस्त्ये उजेली। उजेलीकी आमा सुक - सुक गर्दै, एकोहोरो रोटी पाक्दैन बुझ्न भो भन्ने थिए। उजेलीका बा कडकीर्ति, पाक्क त किन नपालमा पकाएर हेर्न भन्ने थिए। बा आमाको करा सुनेर अन्योलमा पकाएर हेर्न भन्ने थिए। आमा! यो एकोहोरो रोटी भनेको के हो? उतै आमा किन रूनु भाको? बाल मनस्तितिले ठम्याउन गाहो भो उजेलीलाई। बा आमाकै उत्तर नाआएपछि भैमो म भोलि मेरो स्कुलको गुरुआमालाई सोधूँ। दुवै जोईपोई मुख्य हेराहेर गर्न्छन्। उजेलीकी आमा आसा पछौदै हुन छोरी, गुरुआमालाई सोधन, भोलि पर्सि तिमि आफै ठुलि भएस थाहा पाउने छेउ जब आफै भोग्नेछ्यौ।

जन्मधर

एकाविहानै पत्रिका पढिरहेको बेलामा समिनले फेसबुकमा एउटा पुरानो घरको फोटो मोबाइलमा देखाउदै भन्न्यो, हेर न, यो घर किति रामो छ! मैले फोटामा नहेरी भने, 'आ! केही विषय न पाएर एउटा थोत्रे घरको कुरा त्याएर भयाउ गर्न थालिस!' तर ऊ रोकेकैन। व्याख्या गर्न थाल्यो त्यो घरको। 'हेर, कतिक्लो आँगन! हाम्रा छोराओरी एउटा कोठामा निसास्सिएर हुकिए। यस्तो ठाउँ भेटाए कति व्याटमिन्टन खेल्ये होला! सिकुवा उस्तै पारिलो रहेछ। अनि त्यहाँ वरिपरि राखिएका लामा खुट्टे खाट कति सुहाएका!

वरिपरि पेटी बेहुलाले फेटा बाँध जस्तो चिटिक्क देखिएको। सिकुवा माधिको गोचिन्द कोठा पनि, आहा, गाठे! बुइगलको सानो भयाल, भित्र कस्तो होला?....' 'उता जा!', मैले उसलाई अरोरो गर्ने प्रयास गरें। मलाई उसले गरेको त्यो घरको व्याख्या सुनेर पारो तातिरहेको थियो। तर समिन रोकेकैन। 'घर मासितरको काल्नो र त्यो ठूलो गरो ठूलो एनोकोन्डा सुते जस्तो! अनि घर मुनिको बड्दरको रुख र सुन्तोलाका गाढीहरु त गाठे...! हैन, कति राम्ररी खिचेर हालेछन् फेसबुकमा?' 'अब चाही अतिभो! किन तं एकाविहानै यसरी भाँडिएको? यस्ता घर त कति आउँछन कति फेसबुकमा! सबैको यसरी नै व्याख्या गर्ने?' 'एक पटक त हेर!' 'हेरिन्।'

'त जन्मेको पहाडको घर हो यो, क्या? तेरा काकाले फेसबुकमा हालेका रहेछन्।'

'हो र? अघिभन्नु पर्दैन?

अन्जना पौडेल "अनुश्रुति"

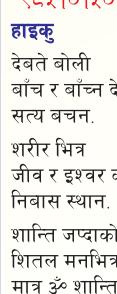
१८४९६४९१२३७

धर्ती
 आजकल जून - धाम उसलाई हेरेर कविता लेख्नुहोस्। उ-उमीहरूलाई हेरेर मुस्कुराइदिन्छै। उ-उमीहरूलाई पढेर देविताइदिन्छै। उ-उमीहरूलाई सुनेर रात काटाइदिन्छै!! हो उ-धर्ती हो!

मोहन ब. कायस्य

१८५१०१५०३५

देवते बोली बाँच र बाँच देउ सत्य बच्न.

शरीर भित्र जीव र इश्वर को निवास स्थान.

शान्ति ज्ञानको शितल मनभित्र मात्र झौ शान्ति

हाइकु

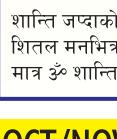
देवते बोली बाँच र बाँच देउ सत्य बच्न.

शरीर भित्र जीव र इश्वर को निवास स्थान.

शान्ति ज्ञानको शितल मनभित्र मात्र झौ शान्ति

महेश पौडेल

१८५१२४५१००

घर बचाउन,

एक एक पाइलो आगाडि जाँदा समरमा

आपै घरको गीत

एक एक शताद्वि पुरानो हुदैछ

एक एक पृथ्वी टाठा हुदैछ

घरका सम्फना बोक्ने आँखामा

एक एक हिमाल पर्खाल लागैदैछ

एक एक आकाश पर्दा खस्तेछ

हावामा एउटा तीव्र गीत सुनिन्छ, दिनरात-

यो समर कसका लागि?

रश्मि रिमाल

१८४९०९१५०२

हाइकु

अहंकारे रे

दाक्ष सर्वत्र सुन्नि

त्यही हो रे म।

सुक्ष्माती सुक्ष्म

जगत चलाउने

त्यही हो रे म।

जाङो न गर्नी

के रोजुङ् के छोडनु खै

दुश्मन दुवै

सिसिरे हावा

चन्द्रवती अधिकारी

चोकी ल्यायो खर्व

सन्ध्या विसन्ध्यो

राजन प्र. न्यौपाने

१८५१०५१९५०

रहर मरेको छैन

म एक

बोहासाव यात्री

गन्तव्य विहिन यात्रा गर्दागाई

कल्यानको सामारावाट

मोती टिन खोज्दा खोज्जै

समुद्रको गहिराईमा

हराउने जलचर भै

जीवन खोजिरहेछु।

म एक

सत्यको पक्षधर यात्री

अस्त्रको सहारा खोज्जै

स्वार्थ विहिन समाज निर्माणमा

एको वृद्धस्पति वनर

आयंगाटको दिय हेदै

परमात्माको निर्गाहा खोजिरहेछु।

मेरो भुपडी

दुख - सुखको यात्रा

चल्दैछ, संगै॥

इद्रेणी रङ्ग

भूँ छोएको देख्नु

दङ्ग आकाश।

जानका भट्टार्हा

१८४८२७५६७६७

प्रैरुपाने

साहित्यिक मिति पात्रा-२०८०

सहयोग रु. २०५/-

बाहिरी घाउका लागि मलम चाहिन्छ
भित्री घाउका लागि कलम चाहिन्छ।

सम्पादक/प्रकाशक: राजकुमार खड्गा

आकाश अधिकारी
९८५६०६०४५

कविता - चिनारी

उस्ते !
नाम पायो
पहिचान पायो
यो देशको
नागरिक हुँ भन्ने
प्रमाणपत्र पायो
उस्ते !
गरीबी भन्नो
उत्पीडन सह्यो
अभावमे जिन्दगी
काट्यो।
आद्या पेट खायो!

दावा लामा तामा
९८५३४४४४४५

ठागालुहरुको ठूलो भिड छ यहाँ
चिप्पियर लड्डिने भिर छ यहाँ
ऋणको भारि विसाउन नसके
निमुखा मर्ने ठूलो पिर छ यहाँ

तिला लेकाली
९८४०७८९७४

असफल छ, सधै हारको जिन्दगी
मर्नु न बाच्चु दोधारको जिन्दगी
प्रेमको बगमा शान्त सौम्य वितोस्
तैरिदै छालमा प्यारको जिन्दगी
हातको स्वर्सले माटो स्वर्ण बनोस्
अमरावती यो बहारको जिन्दगी
अमृत घोलिदै सौम्य वर्षा गरोस्
सितारा चम्पियोस् यारको जिन्दगी
बाँचेर मर्नु के मरेर बाँचियोस्
मानिस जन्मेको सारको जिन्दगी।

चारु

देवी पन्ती
९८४२०२७६०

एउटा पक्षपातीलाई सपनामा मरेको देखे भैले
छिमेकीले पनि नजरअन्दाज गरेको देखे भैले
पापीले साहित्यमा पनि पार्टी खेलेको रहेछ, यहाँ
गिरीषमा उसको अन्याय र पिप भरेको देखे भैले।
जूनको उज्जालोमा महिन बालुको कैनै अर्थ छैन
उज्जाला मनहरूलाई अस्यारो पर्नेको देखे भैले
गाइदान, भूमिदान, कृत्यावान सबै व्यर्थ रेष्ट्रेन
पापीलाई जहाजमा बैतरणी तरेको देखे भैले।
निति नियम घोषणापत्रको के मतलब भयो र
सरकारमा जान यतावाट उता सरेको देखे भैले।

चिनारी

चिनारे छानो छायो।
हड्डी घोटेर
रगत र परिसना
यही माटोमा बगायो।
बाचुनले सम्म
आमावाबु रिफायो।
छोराग्निरो पढायो।
भारी बोकेर पैताला फुटायो।
परिसना पूँछर दुख भगायो।
खुशी साटर जहान हसायो।
स्वाभिमानी बनेर
चिनारी बनायो।

कल्पना आचार्य
९८४९७५२२४

भैदिए म

तिमीले यात्रा मन पर्छ भन्नै म बाटो भैदिए
तिमीले चौतारी मन पर्छ भन्नै म पिपल भैदिए
तिमीले समुन्द्र मन पर्छ भन्नै म पानी भैदिए
तिमीले सितल उज्जालो मन पर्छ भन्नै म जून भैदिए
तिमीले फुल मन पर्छ भन्नै म वासना भैदिए
तिमीले हरेश खाए भन्नै म साहास भैदिए
एउटै अभिलाषा छ भैरो
कृपया अब यो नभन है
मलाई तिमी मन पैदै।

राधेश्याम लेकाली, ९८५१०५१३५४

मौन वस्नको कुनै विकल्प थिएन।
जजाफ दिनुको कुनै अर्थ थिएन॥
आफ्नै भन्नेहरूले पनि मौकामा तीर हाने।
आफ्नो भने प्रतिकार गर्ने बानी थिएन॥
अगाडि धाप मार्नेहरूले पछाडीवाट छुरा चलाए।
आफ्नो भने कुरा काट्ने बानी थिएन॥
सधै साथ छु भन्नेहरूले आपद पर्ना भागी हिँडे।
आफ्नो भने अविवास गर्ने बानी थिएन॥
सग्लो पानी धिमिलाउन सजिलो हुन्छ।
आफ्नो भने कोहीलाई कालो पोल्ने बानी थिएन॥

चेतनाथ धमला
९८५१२२४२१८

ए !
किरात भूगोल
सपनाहरू अनेकन् छन्
सपनाहरू अधूरै पनि छन्
यात्राहरू मध्यैर पनि छन्
अर्थै सिंकिस्त छन् पर्हिचानहरू
त्यसैले,

खाज्जे हिँडेको छु इतिहासमा

किरात भूगोलका सपनाहरू

ए !

प्रिय किरात भूगोल
अस्तित्वको त्यही लेखोट बोकेर
बाँचेको छु सम्यताले

हाँसेको छु पहिचानले

गुमेका पाइलाहरू फर्काउन

कशास्त्र विरुद्ध

लाम्बद्व सपनाहरू बोकेर

हिँडिहेको छु जीवनयात्रामा

खोज्जे किरात भूगोलका नयाँ

सपनाहरू।

सहिद

अनागरिकलाई सार्वभौम बन्न

जँयारो जिल

तिमी सूर्य चन्द्र हौ

तिमी मर्यादा हौ।

सलाम ! तिम्रो सत्य न्याय र समानताको मार्गलाई

सलाम तिम्रो उज्जालोको खोजिको यात्रालाई

सलाम हाम्रो आयाम बलल्ले तिम्रो बलिदानलाई

श्रद्धासुमन वीर सहिदहरूलाई ॥

आमाहरु

उहिले

हामा देशमा थोरै आमाहरु थिए

कोहीलाई सती भनेर जलाइयो

कोहीलाई अरुणमा हामफालान वाध्य बनाइयो

बचेखुचेकालाई अहिले

बलाक्तारको भुग्योमा हालेर

लास बनाइदै छ

अहिले धेरै आमाहरु छन् तर तिनलाई

कि त र्याप्मा उतारिदैछन् सुदूरी बनाएर

कैनै रन्चाइदैछन्

सरकारको पदमा कठपुतली बनाएर

र बजारको भाउमा बेचिरहेछन् तिनका हस्ताक्षर

ठेकेदार बाहरुले ।

रेखा सुवेदी

९८५२१२१६२४

हामा देशमा थोरै आमाहरु थिए

कोहीलाई अरुणमा हामफालान वाध्य बनाइयो

बचेखुचेकालाई अहिले

बलाक्तारको भुग्योमा हालेर

लास बनाइदै छ

अहिले धेरै आमाहरु छन् तर तिनलाई

कि त र्याप्मा उतारिदैछन् सुदूरी बनाएर

कैनै रन्चाइदैछन्

सरकारको पदमा कठपुतली बनाएर

र बजारको भाउमा बेचिरहेछन् तिनका हस्ताक्षर

ठेकेदार बाहरुले ।

पाहाडिमा होली

९८५१२१६२४

तर्हामा होली

९८५१२१६२४

तर